

Imaszőnyeg - (seccade)

Textil- és viseletgyűjtemény

Leltári szám:	52.2688.1
Készítés ideje:	17. SZÁZAD
Készítés helye:	Törökország (Oszmán Birodalom)
Anyag:	gyapjúszövet
Technika:	arany- és ezüstszállal hímzett
Méretek:	hosszúság: 163 cm szélesség: 108 cm

A vörös posztóából (çuha) készült imaszőnyeg tükrét többszörösen tagolt ívu, csúcsában palmettával végződő imafülke (*mihrab*) tölti ki, melynek egyedüli díszítménye a csúcsából lefüggő, mecsetlámpát jelképező leveles virágszál. A boltív két oldalán lévő háromszögletű orommezőt, valamint a keretsávot fémfonallas hímzésű, csak az egyik oldalra hajló virágtövek sora díszíti. A virágtövek négy ágán egy-egy levélpalmetta nyílik, a szárakból és a virágfejek mögül kihajló, karéjos szélu levelekkel.

Bélése sárga félselyem-atlasz (kutni) alsó és felső szegélyét táblácskás szövésű, rojtos paszományszalag szegi. Párdarabja nem ismert, de néhány hasonló díszítésű, posztóra, atlaszselyemre vagy bársonyra varrott imaszőnyeg vagy nyeregtakaró maradt fenn különböző gyűjteményekben.

Az imaszőnyeg – anyaga és díszítménye alapján – a vörös posztóra fémfonallal hímzett oszmán-török takarók csoportjába tartozik. Az 1640-ben készült isztambuli árszabás (*narh defter*) a yapuk nevű lótakaró-készítők áruai között sorolja fel a чуha vagy aba posztóból szabott és hímzéssel díszített négyzet alakú yapukokon kívül a hasonló anyagú és díszű tűzhelytakarókat (*ocak yasmagi*) és ajtófüggönyöket (*kapi perdesi*) is. Bár a limitáció nem említi posztóra hímzett imaszőnyeget, az isztambuli Topkapi Sa-rayi Múzesi, valamint a varsói Múzeum Narodowe gyűjteményében lévő tűzhelytakarók ismeretében, melyek díszítménye gyakorlatilag imaszőnyegünk felső felével-harmadával azonos.

A szőnyeg az Esterházy-kincstár azon kevés textíliáinak egyike, amely sértetlenül, eredeti állapotában maradt fenn.

A szőnyeget elsőként a fraknói Esterházy-kincstár 1685. évi inventáriuma említi: *Nr 16. Szeőnyegek száma. „6. Veöreöss selyem poszto szkofiummal varrott virágos szeőnyegh.*

Az 1725. évi inventárium tanúsága szerint a 18. században asztalterítőként használták: *Almaraium Sub Nris 75 et 76. „Nro 14. Egy Vörös Postobul való sárga materiával béllet asztalra való Szűnyegh arany, s ezüst fonállal varrott, vörös Tetemes Ezüst fonállal való czafrángh.*

Irodalom

- Szerk.: Pásztor Emese: *Az Esterházy-kincstár textíliái az Iparművészeti Múzeum gyűjteményében.* Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2010. - Nr. 31.
- Szerk.: Mikó Árpád, Verő Mária: *Mátyás király öröksége. Késő reneszánsz művészet Magyarországon (16-17. század).* Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 2008. - Nr. VIII-14 (Pásztor Emese)
- Pásztor Emese: *Oszmán-török hímzések az Iparművészeti Múzeum gyűjteményéből (16-19.sz.).* Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1990. - Nr. 46.
- Gombos Károly: *Régi keleti hímzések Rodosztól Bokharáig.* Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1981. - Nr. 7.

